Gemeente Assen

Raadsvoorstel

Onderwerp	**Plan van Aanpak proeftuin Lariks-Beek e.o.**
Kenmerk	20803-2023
Datum verzending	10 maart 2023
Besluitvormende raad	20 april 2023
Consulterende raad	-
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

Beslispunten

1.1 In te stemmen met het bijgevoegde plan van aanpak, welke bestaat uit:

- spoor 1, het verduurzamen van de woningen in het proeftuingebied Lariks-Beek e.o.
- spoor 2, de (door)ontwikkeling van een duurzaam warmtesysteem in de wijk de Lariks zoals is voorgesteld in het bijgevoegde Plan van Aanpak, inclusief uitbreiding van de huidige scope van het projectgebied

1. Inleiding

Uiterlijk in 2050 dienen alle gebouwen en woningen in Nederland aardgasvrij te zijn, met als tussenstap 1,5 miljoen woningen en gebouwen aardgasvrij in 2030. De gemeente heeft hierbij de regierol in de warmtetransitie en in onze Transitievisie Warmte is een routekaart opgenomen met technieken per wijk, waarbij voor de Lariks een collectief warmtesysteem benoemd is als voorkeursalternatief. Vanuit het landelijke Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) werken we in Assen vanaf 2018 aan een aardgasvrije wijk Lariks-Beek e.o., een gebied bestaande uit 428 woningen. We zijn nu op een punt aangekomen waarbij keuzes moeten worden gemaakt binnen het project, zodat er richting, focus en duidelijkheid ontstaat.

Daartoe hebben we nu een plan van aanpak opgesteld voor het vervolg met een twee-sporen aanpak, gericht op de korte -en lange termijn. Met spoor 1, (korte termijn) richten we ons op de verduurzaming v/d woningen en het ontzorgen voor de inwoner in deze wijk. De precieze invulling hiervan komt tot stand in overleg met de bewoners van het gebied en begint met isoleren. Spoor 2 (lange termijn) richt zich op de doorontwikkeling van het warmtesysteem, in samenwerking met de partners Actium en Enpuls Warmte Infra. Enpuls is een publieke partij, dochter van netbeheerder Enexis. Dit betekent dat we toewerken naar een compleet consortium en het maken van een definitief exploitatiemodel, business case en aanbod voor de bewoner om aan te sluiten op het warmtesysteem. In Q1- 2024 zal er een GO/NO GO moment komen voor het starten van de uitvoeringsfase van het warmtesysteem.

We hebben in september 2022, middels een raadsbrief bij de voortgangsrapportage van jan t/m juni 2022, aangegeven dat er een document zal komen over de stand van zaken en de uitkomsten van de marktconsultatie (incl. business case). Ook gaven we daarin aan dat u op basis van dit document een go-no go besluit zou kunnen nemen over de ontwikkeling van het warmteconcept. Door o.a. de marktconsultatie is gebleken dat het nu niet mogelijk en wenselijk om het go-no go nu te laten plaats vinden (zie ook de voortgangsrapportage over periode juni t/m december 2022). Er is eerst een compleet consortium nodig om een goede business case en een voorstel voor de bewoner te kunnen maken. Dit go-no go moment schuift daarmee naar eind dit jaar, begin volgend jaar.

Daarnaast hebben gesprekken met de meedenkgroep en de de komst van nieuwe provinciale en landelijke subsidies voor isolatie hebben onze kijk op het vervolg van het project veranderd en is het concept van de 2 sporen ontstaan. Om u volledig op de hoogte te brengen van onze nieuwe kijk op het project, hebben wij dit plan van aanpak geschreven en leggen we deze graag nu aan u voor.

2. Beoogd effect

We beogen met deze twee sporen in het plan van aanpak tegelijkertijd te werken aan de korte en lange termijn en op die manier de inwoners stap voor stap mee te nemen en te motiveren richting aardgasvrij wonen. We werken hiermee aan (herstel van) vertrouwen, het verhogen van het wooncomfort, het verlagen van het energieverbruik (incl. verlagen energielasten en CO_2 uitstoot) en uiteindelijk perspectief op een aardgasvrije wijk richting 2030, waarbij een duurzame energievoorziening van ca. 30 tot 50 jaar kan worden gegarandeerd.

3. Argumenten

- Bewoners worden maximaal financieel ontlast
- Doel aardgasvrij kan (op relatief korte termijn) worden behaald
- Collectieve aanpak is mogelijk met ontzorging voor inwoners en met inzet van lokale bedrijven
- We gaan door op ingezette koers, dit sluit aan bij de routekaart uit de Transitievisie Warmte, eerdere onderzoeken en communicatie richting inwoners
- Woningcorporatie Actium wil graag haar bezit aansluiten op het warmtesysteem; dit zorgt voor meer zekerheid qua afname (volloop) en verbetert onze businesscase.
- Enpuls is graag bereid de benodigde infra voor het warmtesysteem aan te leggen. Voor hen is dit relevant om zo het elektriciteitsnet te ontlasten en verzwaring van het net en bijbehorende maatschappelijke kosten zoveel mogelijk te voorkomen en/of te beperken. Door samen met Enpuls te ontwikkelen, bouwen we aan een (semi) publieke warmte oplossing, wat past bij de (nieuwe) uitgangspunten van de Warmtewet.
- Meerdere marktpartijen zijn enthousiast over het warmteconcept en haken graag aan, zoals blijkt uit de marktconsultatie
- Het warmtesysteem kan een zelfstandig systeem met lokale bron(nen) worden zodat er geen afhankelijkheid is van buitenlandse partijen.
- Het ontwikkelen van een warmtesysteem levert zowel de gemeente als onze partners meer kennis en ervaring op, zeker met het oog op mogelijke andere geschikte wijken/locaties in Assen)

4. Kanttekeningen

- Onbekend maakt onbemind: onbekendheid en negatieve berichten in de media over warmtesystemen hebben bewoners en andere betrokken negatief beïnvloed. De uitdaging is nu om te laten zien dat het wel kan, dat het werkt en dat een collectief warmtesysteem het beste alternatief voor inwoners is in deze wijk. Dit willen we o.a. doen door goede communicatie, participatie en een excursie te organiseren naar bestaande warmtenetten.

- Onzekerheden over o.a. elektriciteitstarieven en de aanstaande Warmtewet. De Warmtewet is momenteel in ontwikkeling en kan bepalend zijn voor het verdere verloop van het project, bijv. qua tariefstelling. De verwachting is dat het wetsvoorstel in 2023 in de Tweede Kamer zal worden voorgelegd, en in werking zal gaan treden per 1 juli 2024.

5. Kosten, baten en dekking

- Spoor 1, verduurzamen v/d/ woningen en ontzorgen inwoners: College en Raad hebben in juni 2022 ingestemd met het Plan van Aanpak Altijd Goed. Het maatregelenpakket wat daarin is opgenomen willen we onder andere inzetten bij Spoor 1 in de Lariks. Ten behoeve van dit maatregelenpakket zijn in 2022 rijksmiddelen (SPUK-regeling) beschikbaar gesteld ter hoogte van totaal € 1.519.170,- voor de gehele gemeente. De doelgroep bestaat uit huishoudens die financieel minder daadkrachtig zijn. De einddatum van de beschikking op deze toegekende rijksmiddelen is verschoven naar 31-12-2024.
- Spoor 2, doorontwikkeling warmtesysteem: het resterende toegekende voorbereidingsbudget van € 134.000,- is toereikend en wordt ingezet om in 2023 tot een uitvoeringfase te komen. Voor de uitvoeringsfase resteert hiermee een bedrag van € 4.655.000, - minus € 1.079.000 = € 3.576.000. Mocht van het voorbereidingskrediet ruimte overblijven zal dit betrokken worden bij de uitvoeringsfase.

In Q1-2024 zal er een GO/NO GO moment komen voor het starten van de uitvoeringsfase van het warmtesysteem. We hebben dan met het consortium een definitieve business case en een aanbod voor inwoners gereed en hebben dan een gedegen indicatie van de geinteresseerden (bewoners en andere mogelijke afnemers, bijv. Actium). Bij dit moment van besluitvorming zal de keus moeten worden gemaakt of het resterend budget aan toegekende Rijksmiddelen, groot ca. €3,5 miljoen vanuit de PAW-gelden, beschikbaar wordt gesteld voor de daadwerkelijke realisatie van een warmtesysteem. Dit bedrag zal dan worden ingezet om de onrendabele top van de investering af te dekken, waarbij we als randvoorwaarde stellen dat de bewoners in de wijk kosteloos moeten kunnen aansluiten.

6. Communicatie, participatie

Er heeft reeds op veel verschillende manieren communicatie en participatie plaatsgevonden in de wijk. Door diverse activiteiten in het proeftuingebied, bijvoorbeeld de koffiekar, energie-advies en keukentafelgesprekken zijn we in gesprek met de inwoners. Ook is er een meedenkgroep vanuit de inwoners waar overleg mee plaats vindt. Recent is het ontwikkelteam Participatie aangehaakt en met hen werken we toe naar een passend participatieplan voor het vervolgproces.

7. Inclusie

Dit project draagt bij aan een samenleving waar iedereen kan meedoen. De ambitie van dit project is het realiseren van een aardgasvrije en duurzame, toekomstbestendige wijk. Dit willen we met de bewoners en onze partners bereiken op de beste manier die betaalbaar en haalbaar is, óók voor woningeigenaren en huurders met een laag inkomen.

8. Vervolg

Na uw besluit vervolgen wij ons project met de voorgestelde stappen/activiteiten conform het plan van aanpak. Begin 2024 zal er een GO/NO GO moment komen voor het starten van de uitvoeringsfase van het warmtesysteem. Daarnaast informeren we u twee keer per jaar over de voortgang van het project middels een voortgangsrapportage.

9. Bijlagen

- Plan van aanpak voor vervolg
- Intentiebrief Enpuls
- Intentiebrief Actium

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 maart 2023

Besluit

1.1 In te stemmen met het bijgevoegde plan van aanpak, welke bestaat uit:

- spoor 1, het verduurzamen van de woningen in het proeftuingebied Lariks-Beek e.o.
- spoor 2, de (door)ontwikkeling van een duurzaam warmtesysteem in de wijk de Lariks zoals is voorgesteld in het bijgevoegde Plan van Aanpak, inclusief uitbreiding van de huidige scope van het projectgebied

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 20 april 2023.

De raad voornoemd,

Voorzitter, M.L.J. Out

Griffier, J. de Jonge